

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2789/2019
09.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Будимир Јовичић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., које заступа пуномоћник Дарко Гавриловић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2325/18 од 30.01.2019.године, на седници одржаној дана 09.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2325/18 од 30.01.2019.године, тако што се одбија као неоснована жалба тужених и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П 658/17 од 09.02.2018. године.

Обавезују се тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 15.800,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 658/17 од 09.02.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да су тужиоци стекли право својине по основу одржаја на 6/12 дела некретнине уписане у Листу непокретности бр. ... КО ..., парц. бр. .../... њива друге класе "...“ од 57 ари 62 м2, што су тужени ВВ као власник 1/12 делова, ГГ као власник 2/12 дела, ДД као власник 2/12 дела и ЂЂ као власник 1/12 делова дужни да признају и трпе да се тужиоци укњиже у Катастру непокретности као власници (сваки од по 1/2 дела) на напред наведеним сувласничким деловима тужених који износе укупно 6/12 дела на наведеној некретнини, а по основу ове пресуде. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 46.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2325/18 од 30.01.2019.године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да су стекли право својине по основу одржаја на 6/12 дела некретнине уписане у Листу непокретности бр. ... КО ..., парц. бр. .../... њива друге класе „...“ од 57 ари 62 м2 што су тужени ВВ као власник 1/12 делова, ГГ као власник 2/12 дела, ДД као власник 2/12

дела и ЂЂ као власник 1/12 делова дужни да признају и трпе да се тужиоци укњиже у Катастру непокретности као власници (сваки од по 1/2 дела) на напред наведеним сувласничким деловима тужених који износе укупно 6/2 дела на наведеној некретнини, а по основу ове пресуде. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што су обавезани тужиоци да туженима на име трошкова поступка исплате износ од 78.750,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. и вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, на коју се неосновано указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у Катастру непокретности КО ... уписани као сувласници катастарске парцеле .../..., њива друге класе „...“ од 57 ари и 62 м², Лист непокретности ... и то сваки од тужилаца са по 2/12 делова, а тужена ВВ, као сувласник на 1/12 дела, ГГ на 2/12 делова, ДД на 2/12 дела и ЂЂ на 1/12 дела. Тужиоци су уписани по основу уговора о доживотном издржавању који је закључен 02.03.2005. године између тужилаца, као давалаца издржавања и ЕЕ и ЖЖ, као прималаца издржавања, а оверен 11.03.2005. године пред Општинским судом у Вршцу род Ов .../... . Тужиоци су у непрекидној државини спорне парцеле последњих 40 година, рачунајући и време њиховог правног претходника (пок. ЕЕ је био у поседу од смрти оца 1973. године). Имали су савесну државину и били у поседу парцеле .../... у површини око један ланац, односно 21,22 м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су тужиоци парцелу .../... КО ... у површини од око 1 ланац, држали од 1973. године, у периоду дужем од 20 година, у чему их нико није спречавао, па су као савесни држаоци непокретне ствари у трајању дужем од 20 година, у које време је урачунато и време у којем је у савесној државини био њихов правни претходник ЕЕ, стекли право својине, те је позивом на члан 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, усвајили тужбени захтев.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа када је усвојио тужбени захтев. Ово стога што су тужиоци право својине стекли на сувласничком уделу и постали суддржаоци непокретности на којој претендују да стекну својину, због чега нису испуњени услови из наведене законске одредбе за стицање права својине одржајем, јер суддржавина не може водити својини одржајем, а својина одржајем може се стећи само савесном државином, фактичком влашћу која

мора бити на тачно опредељеној ствари, на непокретности у мерама и границама, односно на реалном делу непокретности, а не на њеном идеалном делу.

По оцени Врховног касационог суда, основано ревиденти оспоравају правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 28. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком десет година (став 2.), да савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.). Чланом 30. ставом 1. истог закона прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај, док је ставом 2. истог члана прописано да у време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци.

Наведеним законским одредбама регулисано је стицање права својине на непокретности одржајем. Одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права на основу државине одређеног квалитета и протеком одређеног рока. За стицање права својине одржајем потребна је законита и савесна државина ствари и протек рока од десет година за непокретне ствари или савесна државина ствари и протек рока од 20 година за непокретне ствари. Закон у одредбама члана 72. ближе одређује закониту и савесну државину па тако прописује да је законита она државина која се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења. Државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна. Закон одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Држалац мора бити савестан за све време трајања одржаја. Тужиоци и њихов правни претходник су били у савесној државини спорне непокретности почев од 1973. године, у временском оквиру знатно дужем од законом прописаног за овај начин стицања права својине на непокретности. Погрешан је закључак другостепеног суда да су тужиоци и тужени били у судржавини спорне непокретности, јер се овде не ради о судржавини, из разлога јер тужени и њихови правни претходници никада нису били у поседу или судржавини предметне непокретности, нити су ометали тужиоце и њиховог правног претходника у мирном коришћењу, из чега се намеће закључак да су тужиоци све време били у мирној државини целе спорне непокретности, те су протеком времена које је потребно за стицање својине путем одржаја стекли право својине на сувласничким деловима. Право сусвојине може се стећи одржајем јер Законом о основама својинскоправних односа то није искључено. Код утврђене чињенице да се тужиоци и њихов правни претходник налазе у државини спорне парцеле у одређеној површини, дуже од времена предвиђеног чланом 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, основан је захтев за утврђење права сусвојине које се сагласно одредби члана 13. став 1. овог закона одређује сразмерно према целини – укупној површини означене парцеле. Тек по утврђењу права сусвојине тужилаца може се у ванпарничном поступку затражити физичка деоба предметне парцеле и ако је она могућа тужиоци постати власници конкретне – реално опредељене непокретности, чија површина одговара њиховим сувласничким уделима. За стицање права сусвојине одржајем није битно да ли постоји тачно опредељен реални део на коме се стиче својина одржајем, јер се сусвојина одржајем на основу члана 28. став 4. Закона о

основама својинскоправних односа може стећи на идеалном делу, те је правилно првостепени суд оценио да је државина тужилаца савесна и несметана у периоду од преко 40 година, јер су правни претходник тужилаца и тужиоци земљиште несметано користили, због чега је основан тужбени захтев.

На основу изнетих разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па су на основу чланова 153. став 1, 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, тужени обавезани да тужиоцима солидарно накнаде тражене трошкове ревизијског поступка, који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката у износу од 12.000,00 динара према важећој АТ, као и трошкове судске таксе за ревизију у износу од 3.800,00 динара, према важећој ТТ, укупно износ од 15.800,00 динара, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић